

Snappet
Opzoek
Boek

5/6 Taal

snappet

Zinsdelen

Hoe? Zo vind je de zinsdelen:

1. Maak nieuwe zinnen door de woorden te husselen. Zorg dat de betekenis hetzelfde blijft.
2. Welke woorden blijven bij elkaar staan? Dit zijn zinsdelen.

In de zin 'Adam verstopt twee cadeaus onder de tafel.' weet je niet welke delen van de zin bij elkaar horen.

Voorbeeld:

| Adam | verstopt | twee
cadeaus | onder de tafel | .

Persoonsvorm

Hoe? Zo vind je de persoonsvorm:

Maak de zin vragend. Zoek het eerste werkwoord in de vraagzin.

> persoonsvorm

Of

Zet de zin in een andere tijd.

Zoek het werkwoord dat verandert.

> persoonsvorm

Met alleen 'Adam cadeaus.' weet je niet wat Adam met de cadeaus doet.

Voorbeeld:

Adam verstopt cadeaus.

Onderwerp

Hoe? Zo vind je het onderwerp:

1. Zoek de persoonsvorm.
2. Vraag: wie of wat + persoonsvorm?

Met alleen 'Verstopt cadeaus.' weet je niet wie er cadeaus verstopt.

Voorbeeld:

Adam verstopt cadeaus.

Hoofzinnen en bijzinnen

Hoe? Zo vind je een hoofdzin of bijzin in een samengestelde zin:

1. Haal het voegwoord uit de zin weg.
2. Bekijk welke twee zinnen je overhoudt.
3. Bepaal voor elke zin:
 - Klopt de zin? > hoofdzin
 - Klopt de zin niet? > bijzin

Met alleen bijzinnen kun je geen samengestelde zin maken.

Voorbeeld:

Omdat Lisa jarig is, verstopt Adam twee cadeaus.

'Lisa jarig is' is los geen goede zin, dus een bijzin.

'Verstopt Adam twee cadeaus?' is los een goede zin, dus een hoofdzin.

Bijvoeglijk naamwoord

Hoe? Zo vind je een bijvoeglijk naamwoord:

1. Zoek het zelfstandig naamwoord.
2. Zoek het woord dat meer informatie geeft over dit zelfstandig naamwoord.

Met alleen 'Adam koopt een boek.' weet je niet om wat voor boek het gaat.

Voorbeeld:

Adam koopt een dik boek.

Voorzetsel

Hoe? Zo vind je een voorzetsel:

1. Zoek het waar- of wanneer-deel.
2. Welk woord uit dit deel past vóór '... de kast' of '... het feest'? > voorzetsel

Door een voorzetsel op de puntjes te zetten in 'Adam verstopt cadeaus ... de tafel,' weet je precies waar de cadeaus zijn verstopt.

Voorbeeld:

Adam verstopt cadeaus onder de tafel.

Voegwoord

Hoe? Zo vind je een voegwoord:

1. Maak van de zin twee losse zinnen.
2. Welk woord verdwijnt?
> voegwoord

Met alleen 'Adam verstopt cadeaus.' en 'Lisa is jarig.' weet je niet wat het verband tussen de zinnen is.

Voorbeeld:

Omdat Lisa jarig is, verstopt Adam cadeaus.

Telwoord

Hoe? Zo vind je een telwoord:

- Zoek een woord dat een hoeveelheid aangeeft.
 - > hoofdtelwoord
- Zoek een woord dat een volgorde aangeeft.
 - > rangtelwoord

Met alleen 'Adam verstopt cadeaus onder de tafel.' weet je niet hoeveel cadeaus er verstopt zijn.

Voorbeeld:

Adam verstopt twee cadeaus onder de tafel.

Komma

Hoe? Je gebruikt een komma:

- als je iemand aanspreekt
- bij een opsomming
- tussen twee persoonsvormen
- voor een voegwoord (behalve bij 'en' en 'of')

Voorbeelden:

Ik kan je niet helpen, mam!

Ik speel saxofoon, piano en blokfluit.

Omdat Lisa jarig is, verstopt Adam twee cadeaus.

Pieter zit binnen, omdat het regent.

Dubbele punt

Hoe? Je gebruikt een dubbele punt vóór een:

- opsomming
- uitleg
- citaat

Voorbeelden:

Adam verstopt twee cadeaus: een armband en een dik boek.

Dit is houdbare melk: deze melk blijft lang goed.

Remco fluistert: "Snap jij er iets van?"

Afbreekstreepje

Hoe?

Je gebruikt een afbreekstreepje:

- tussen de twee woorden van een samenstelling
- na een voorvoegsel en voor een achtervoegsel (behalve bij 'ig')
- tussen twee dezelfde medeklinkers
- tussen de medeklinkers 'ng' en 'nk'

Kun je deze regels niet gebruiken? Zet het afbreekstreepje tussen de lettergrepen.

Voorbeelden:

arm-band

langzaam

leker

klinker

ve-ter

Aanhalingstekens

Hoe? Je gebruikt aanhalingstekens bij:

- een niet-letterlijk woord
- een titel
 - > enkele aanhalingstekens
- een citaat
 - > dubbele aanhalingstekens
 - De punt, het vraagteken en het uitroepteken staan binnen de aanhalingstekens.
 - De komma staat buiten de aanhalingstekens.

Voorbeelden:

Het is een 'dik' boek.

Het boek heet 'De speurtocht'.

"Ik zie een hond", zegt Mo.

"Zie je de hond?" vraagt Mo.

Mo zegt: "Ik zie een hond."

Grammatica (Herhaling)

Een zin

Hoe? Zo herken je een zin:

- Begint de zin met een hoofdletter?
- Eindigt de zin met een punt (.), vraagteken (?) of uitroepetekens (!)?
- Staat er een werkwoord in de zin?
- Staat er een wie- of wat-deel in de zin?

Als alle antwoorden 'ja' zijn, is het een goede zin.

Met alleen de losse woorden 'de slaapt' kun je geen boodschap overbrengen.

Voorbeeld:

De hond slaapt.

Woordsoorten (Herhaling)

Zelfstandige naamwoorden

Hoe? Zo vind je een zelfstandig naamwoord:

Zoek een woord voor een mens, dier of ding of een naam.

Met alleen 'iets doet iets' weet je niet waar het over gaat.

Voorbeeld:

De hond Max slaapt.

Lidwoorden

Hoe? Zo vind je een lidwoord:
Zoek naar 'de', 'het' of 'een'.

Alleen 'Hond slaapt.' is een gekke zin.

Voorbeeld:

De hond slaapt.

Werkwoorden

Hoe? Zo vind je een werkwoord:
Zoek het woord dat aangeeft wat een mens, dier of ding doet of is.

Met alleen 'de hond' weet je niet wat de hond doet.

Voorbeeld:

De hond slaapt.

Leestekens (Herhaling)

Punt, vraagteken en uitroepteken

Hoe? Je gebruikt een punt, vraagteken en uitroepteken aan het eind van een:

- vertelzin > punt (.)
- vraagzin > vraagteken (?)
- uitroepzin > uitroepteken (!)

Voorbeeld:

De hond Max slaapt. Hoor je hem? Hij snurkt!

Hoofdletters

Hoe? Je gebruikt een hoofdletter bij:

- het begin van een zin
- namen van mensen, dieren en dingen
- aardrijkskundige namen
- namen van feestdagen
- titels

Voorbeeld:

De hond Max slaapt. Hoor je hem? Hij snurkt!

Nederland

Kerstmis

De Speurtocht

snappet